

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.211/2016/6.

A tanács tagjai: . Hajdu Edit a tanács elnöke, előadó bíró
Dr. Tallián Blanka bíró
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:
Dr. Farkas László ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:
Dr. Holló Dóra ügyvéd

A per tárgya: munkaviszony jogellenes megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Szekszárdi Törvényszék 10.Mf.20.031/2015/8.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Szekszárdi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.7/2015/23.

Rendelkező rész

A Kúria a Szekszárdi Törvényszék 10.Mf.20.031/2015/8. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és a Szekszárdi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.7/2015/23. számú ítéletét helybenhagyja. Megállapítja, hogy a le nem rótt 75.700 (hetvenötezer-hétszáz) forint fellebbezési, valamint a 94.600 (kilencvennégyezer-hatszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap

alatt - 30.000 (harmincezer) forint és 8.100 (nyolcezer-egyszáz) forint áfa együttes fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a másodfokú eljárásban teljes mértékben pervesztes felperes pártfogó ügyvédjének díját az állam viseli.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmén lerótt 64.500 (hatvannégyezer-ötszáz) forint illetéket visszaigényelheti.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes traktoros munkakörben állt az alperes alkalmazásában. 2013. december 20-ától 2014. december 19-éig táppénzen volt. Táppénzre jogosultságának 2014. december 19-ei lejártát megelőzően a felperes az alperes egyik ügyvezetőjének, K.CS-nak bejelentette a munkaviszony megszüntetési szándékát azzal, hogy kérte a táppénz idejére járó szabadsága megváltását. A felek szóban megállapodtak a munkaviszony közös megegyezéssel történő megszüntetéséről. Ezt követően azonban az ügyvezető tájékoztatta a felperest arról, hogy a táppénze idejére nem jár szabadság. 2014. december 20-án a másik ügyvezető, K.GY. a felperest a lakásán felkereste a közös megegyezéssel megszüntetésről szóló megállapodással, amelyet a felperes nem írt alá arra hivatkozással, hogy a végkielégítésről a szabadságmegváltás kifizetésére figyelemmel mondott le. Az alperes azonban semmilyen kifizetést nem vállalt. A felperes bemutatta az egészségi állapotáról a rehabilitációs szakigazgatási szerv elsőfokú szakvéleményét, az ügyvezető pedig közölte, hogy a munkaalkalmasság kérdésében az üzemorvos véleménye szükséges. A betöltött munkakör ellátására alkalmatlanság esetén a másik ügyvezető talán talál a felperes számára megfelelő munkakört.
- [2] A felperes 2014. december 21-én kelt azonnali hatályú, az alperes részére 2014. december 23-án kézbesített felmondással élt, melyben az egészségi állapotára hivatkozott és arra, hogy nincs számára megfelelő munkahely és munkakör az alperesnél, továbbá hogy 2015. januárjában újabb műtétre kerül sor. Az alperes az azonnali hatályú felmondást nem fogadta el.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme és viszontkeresete

- [3] A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy az azonnali hatályú felmondása jogszerű, ezért 55 nap felmondási időre járó távolléti díjra, 3 havi végkielégítésre tartott igényt. A keresetét arra alapította, hogy a szakorvosi vélemény és a rehabilitációs szakigazgatási szerv összefoglaló véleménye szerint munkakör ellátására alkalmatlan, melyről az alperes ügyvezetőjét tájékoztatta, amikor a munkaviszony közös megegyezéssel történő

megszüntetését felajánlotta. Az alperes azonban mindenféle juttatás kifizetésétől elzárkózott. Munkaköre ellátására alkalmatlan volt, másik munkakört az alperes nem ajánlott fel, a felperes táppénzre nem volt jogosult, ezért a munkaviszony azonnali hatályú felmondással történő megszüntetésére kényszerült.

- [4] Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy a felperes a munkaviszonyát jogellenesen szüntette meg. A munkakör ellátására való alkalmasságról az üzemorvos dönthet. A felperes 2014. február 11-én, a táppénzes időszak alatt „ideiglenesen nem alkalmas” véleményt kapott. Az üzemorvosi vélemény alapján megállapított munkaköri alkalmatlanság esetén lehetett volna számára másik munkakört keresni.
- [5] Az alperes módosított viszontkeresetében a jogellenes munkaviszony megszüntetésére tekintettel 50 nap távolléti díjnak megfelelő 301.200 forintban kérte a felperes marasztalását.

Az első- és másodfokú ítélet

- [6] A Szekszárdi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.7/2015/23. számú ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest az alperes javára 301.200 forint és perköltség megfizetésére. Megállapította, hogy az előlegezett költséget az állam viseli.
- [7] Jogi érvelése szerint a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI.24.) NM rendelet (továbbiakban Rendelet) 2. § (1) bekezdés ab) pontja, 3. § (1) bekezdés a) pontja, 13. § (1) bekezdés alapján a felperes traktoros munkakörre való alkalmasságáról a foglalkozás-egészségügyi orvos dönthetett, annak nem volt jelentősége, hogy a saját állapotát ő hogyan ítélte meg. A rehabilitációs szakigazgatási szerv a szakvéleményét a felperesnek járó ellátás megállapításához adta ki. A felperes egészségi állapota soronkívüli munkaalkalmassági vizsgálat elvégzését tette szükségessé a Rendelet 7. § (1) bekezdés a) pontja alapján. A felperes azonban a táppénzre jogosultság lejártát, azaz 2014. december 19-ét követő első munkanapon nem jelent meg az alperesnél, hanem a munkaviszonyát azonnali hatályú felmondással megszüntette.
- [8] A munkaviszony fennállása alatt a felperes köteles lett volna a munkáltató rendelkezésére állni, az alperes ekkor kerülhetett volna abba a helyzetbe, hogy munkaalkalmassági vizsgálatra küldje. A felperes traktoros munkakörre alkalmatlansága esetén merülhetett fel más munkakör felajánlásának lehetősége, vagy a munkaviszony megszüntetése.
- [9] A felek egyező előadása, és a felperes házastársának tanúvallomása alapján megállapítható, hogy a felperest 2014. december 20-án felkereső ügyvezető az iratok bemutatása után egyértelműsítette, hogy üzemorvosi vélemény szükséges. Nem volt azonban elvárható, hogy abban a helyzetben, amikor a közös megegyezésre vonatkozó megállapodás aláírására érkezett, egy munkaalkalmassági vizsgálatra

szóló beutalót is átadjon a felperesnek. Az alperes nem tanúsított olyan magatartást, amely a munkavállaló azonnali hatályú felmondását okszerűen megalapozta volna. Nem az alperes hibájából nem került sor a munkaalkalmassági vizsgálatra, illetve annak eredményétől függően további lépésekre az alperes részéről.

- [10] Megállapította, hogy a felperes azonnali hatályú felmondása az Mt. 78. § (1) bekezdésébe ütközött, melynek jogkövetkezményeként az alperes viszontkeresetének megfelelően marasztalta a felperest.
- [11] A felperes fellebbezése folytán eljáró Szekszárdi Törvényszék 10.Mf.20.031/2015/8. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta. Kötelezte az alperest a felperes javára 262.800 forint felmondási időre járó bér, és 372.000 forint végkielégítés megfizetésére. A viszontkeresetet elutasította, és a felperes marasztalását mellőzte. Megállapította, hogy a pernyertes felperes pártfogó ügyvédjének díját az alperes viseli. Kötelezte az alperest az első- és a másodfokú eljárási és viszontkereseti illeték megfizetésére.
- [12] Az elsőfokú eljárásban lefolytatott bizonyítás alapján a megállapított tényállást kiegészítette az alperes 5. sorszám alatt előterjesztett előkészítő iratában foglalt elismerésnek minősülő nyilatkozat szerint azzal, hogy 2014. december 23-áig, az azonnali hatályú felmondás átvételéig a felperes távolmaradását az alperes igazolatlan távollétként tartotta nyilván. Az így kiegészített tényállás alapján nem értett egyet az elsőfokú bíróság döntésével.
- [13] Megállapította, hogy ezen igazolatlan távollétnek minősítés alaptalan, így jogellenes munkáltatói magatartásnak minősül, mert az alperes tisztában volt a felperes munkavégzésre képtelen állapotával: a felek a táppénz alatt rendszeresen tartották a kapcsolatot, és 2014. december 20-án is a felperes egészségi állapota miatt tárgyaltak a közös megegyezéssel történő megszüntetésről, amely a pénzbeli követelésének elutasítása miatt maradt el. A felperesnek az azonnali hatályú felmondása idején fennálló egészségi állapota igazolására becsatolt háziorvosi vélemény is alátámasztja a munkavégzésre képtelen állapotát.
- [14] A felperes megalapozatlanul igazolatlan távollétrel történő nyilvántartása a munkáltató részéről hátrányos jogkövetkezmény alkalmazásához is vezethetett volna. A felperes helyzetét tehát erre is figyelemmel kell megítélni. Az így kialakult helyzetben alappal jutott a felperes arra az elhatározásra, hogy a munkaviszonyát azonnali hatályú felmondással megszünteti, hiszen az orvosi véleménnyel alátámasztott munkavégzésre képtelen állapota miatt nem tudott munkavégzésre megjelenni az alperesnél. Ezt a tényt és emiatt a munkaviszonya megszüntetésére vonatkozó szándékát az alperessel a felmondását megelőzően közölte, az alperes viszont mindezek ellenére a felperes munkavégzésre megjelenésére várva a munkavállaló terhére tett intézkedést. Ezen munkáltatói magatartás nem felel meg az együttműködés törvényi követelményének.
- [15] A felperes ebben a számára bizonytalan és rendezésre szoruló helyzetben alappal jutott arra az elhatározásra, hogy mivel az

egészségi állapota miatt munkavégzésre nem tud megjelenni és a munkáltató nem szünteti meg a munkaviszonyát, az azonnali hatályú felmondásnak helye van. Az Mt. 78. § (1) bekezdés b) pontja szerinti feltételek teljesültek, mert az alperes olyan magatartást tanúsított, amely a munkaviszony fenntartását a felperes számára lehetetlenné tette. Az alperes olyan helyzetet teremtett, amely a munkavállaló számára szükségszerűvé tette, hogy a munkaviszonya megszüntetése érdekében nyilatkozatot tegyen, mert munkavégzésre képtelen állapotát a munkáltató nem fogadta el azzal az intézkedésével, hogy a távollétét igazolatlanul kezelte, a munkaviszonyt nem szüntette meg.

- [16] A jogszerű azonnali hatályú felmondás jogkövetkezményeként érvényesített felperesi igény az Mt. 78. § (3) bekezdés, 70. § (3) bekezdés és 77. §, valamint a 69. § (2) bekezdés d) pontja alapján megalapozott.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [17] Az alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével elsődlegesen új, a keresetet elutasító, a viszontkeresetnek helytadó határozat meghozatalára, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítására irányult.
- [18] A másodfokú bíróság indokolásával ellentétben annak nem volt perdöntő jelentősége, hogy a munkáltató 2014. december 19-ét követően igazolatlanul távollévóként tartotta nyilván a munkavállalót, aki nem erre alapozta az Mt. 78. § (1) bekezdés szerinti azonnali hatályú felmondását. Abban az egészségi állapotára hivatkozott, és arra, hogy nincs számára megfelelő munkakör, amelyet önkényesen ő maga állapított meg. Nem csatolt ugyanis szakvéleményt, és nem vett részt üzemorvosi vizsgálaton önmagának felróhatóan, ezért az Mt. 6. § (1) bekezdés alapján előnyök szerzése végett e felróható magatartására nem hivatkozhat.
- [19] Az Mt. 51. § (3) bekezdés alapján a munkavállalót csak olyan munkára lehet alkalmazni, amely testi alkatára, vagy fejlettségére tekintettel nem jár hátrányos következményekkel. Ennek megállapítása az üzemorvos feladata. A munkáltató rendszeres időközönként törvényi kötelezettségének megfelelően biztosította a munkavállalók munkaköri alkalmassági vizsgálatát. Az erre vonatkozó utasításnak kötelezettségszegően nem tett eleget a felperes.
- [20] A másodfokú bíróság a Pp. 3. § (2) bekezdését megsértette azzal, hogy a kérelemhez kötöttség elvét nem vette figyelembe. Az alperes a 2014. február 11-ei kereseti ellenkérelmében csak megállapította a felperes igazolatlan távollétét. Ezt a felperes nem észrevételezte, nem kifogásolta, erre a fellebbezésében sem hivatkozott, melyet azért sem tehetett, mert nem ez alapozta meg az azonnali hatályú felmondását, hanem az, hogy a közös megegyezés nem jött létre úgy, ahogyan azt szeretete volna. Munkára azért nem

jelentkezett a táppénzt követő első, azaz 2014. december 22-ei munkanapon, mert már előző nap megfogalmazta a felmondását. A törvényszék tehát megsértette a Pp. 253. § (3) bekezdését is, mert az első fokú ítéletet csak a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között változtathatta volna meg.

- [21] A másodfokú bíróságnak azt kellett volna vizsgálnia, hogy az azonnali hatályú felmondásban foglalt indokok okszerűen megalapozták-e a munkavállaló Mt. 78. § (1) bekezdés b) pontjára alapított azonnali hatályú felmondását. Jogsértően állapította meg a törvényszék, hogy a munkáltató olyan magatartást tanúsított, amely alapján a felperes jogszerűen élt azonnali hatályú felmondással. A Rendelet 1-3. §, 7. §, 11. §, 13. § alapján kizárólag a foglalkozás-egészségügyi orvos foglалhatott volna állást a felperes alkalmasságáról, az üzemorvosi vizsgálaton azonban magának felrőhatóan nem vett részt.
- [22] A másodfokú bíróság azon megállapítása jogszabálysértő, miszerint a munkáltató döntése, hogy egyoldalú nyilatkozattal nem szünteti meg a munkavállaló munkaviszonyát, olyan magatartás, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi. A munkáltató belátásán és mérlegelésén alapuló döntés, hogy tesz-e ilyen egyoldalú nyilatkozatot vagy sem. Ennek elmaradása nem szolgálhat alapul arra, hogy a munkavállaló a munkaviszonyt azonnali hatállyal felmondja.
- [23] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [24] A felülvizsgálati kérelem megalapozott.
- [25] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében helyesen érvelt azzal, hogy a másodfokú bíróság az általa kiegészített és helyesen megállapított tényállásból helytelen jogkövetkeztetést vont le a felperes Mt. 78. § (1) bekezdésére alapított azonnali hatályú felmondása jogszerűségéről.
- [26] A felperes az azonnali hatályú felmondásában leírta az egészségkárosodását és arra utalt, hogy „nem tehető alkalmassá számára megfelelő munkahely, munkakör” az alperesnél. A munkáltatónak a munkaidő nyilvántartással kapcsolatos eljárására, vagyis a táppénzre jogosultság lejártát követően az azonnali hatályú felmondás kézbesítéséig eltelt időszakban a felperes igazolatlan távollévőként történő nyilvántartására nem hivatkozott, de ezt az azonnali hatályú felmondás értékelésekor sem lehet figyelembe venni, mivel a jognyilatkozat megtételekor, azaz 2014. december 21-én erről a felperes nem is tudhatott. Következésképp erre a döntését nem alapozhatta.
- [27] A bírói gyakorlat szerint az azonnali hatályú felmondásban közölt indok végleges. A jognyilatkozatban foglalt indokok jogszerűségét a nyilatkozattevőnek, jelen esetben a felperesnek kellett a perben

bizonyítania az Mt. 64. § (2) bekezdés alapján. Az elsőfokú bíróság jogszerűen állapította meg, hogy a felperes által közölt azonnali hatályú felmondás nem felel meg az Mt. 78. § (1) bekezdésben foglalt előírásoknak, a munkáltató részéről ugyanis az (1) bekezdés a) pontjában foglalt lényeges, jelentős mértékű kötelezettségszegés, vagy a b) pontja szerinti munkaviszony fenntartását ellehetetlenítő magatartás az azonnali hatályú felmondásban közölt indokolás alapján nem volt megállapítható.

- [28] A munkáltató nem szegte meg az Mt. 6. § (1) bekezdését. A felperes és házastársa vallomásából megállapíthatóan tájékoztatta az ügyvezető a táppénz lejártát megelőzően a felperest arról, hogy a munkaköri alkalmasságáról üzemorvosi vizsgálat dönthet. A felperes az azonnali hatályú felmondás megfogalmazásakor és postára adásakor, valamint annak közlésekor sem volt - a perben beszerzett háziiorvosi igazolás alapján - keresőképes, de munkára azért nem jelentkezett, mert megelőzően a munkaviszonyát már megszüntette. E döntését pedig munkaköri alkalmatlanságával, egészségi állapotának megfelelő munkakör hiányával indokolta. E hivatkozása azonban a Rendelet 1-3. §, 7. §, 11. § és 13. § alapján beszerzett, foglalkozás-egészségügyi orvos által kiállított munkaköri alkalmatlanságra vonatkozó vélemény hiányában nem volt alapos. Ezért az azonnali hatályú felmondás az Mt. 78. § (1) bekezdésébe ütközött.
- [29] A jogellenes munkavállalói azonnali hatályú felmondás jogkövetkezményeként az alperes jogszerűen igényelte a felperestől az Mt. 84. § (1) bekezdésben foglaltaknak megfelelő távolléti díjat.
- [30] A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdés alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A döntés elvi tartalma

- [31] *A munkavállaló által az Mt. 78. § (1) bekezdés alapján közölt azonnali hatályú felmondás indokolása is végleges. Az abban felhozott indokok valóságát és a jognyilatkozat megalapozottságát a munkavállalónak kell a perben az Mt. 64. § (2) bekezdés alapján bizonyítania.*

Záró rész

- [32] A Kúria a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján kötelezte a pereszes felperest az alperes fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költsége viselésére.
- [33] A felperest megillető munkavállalói költségkedvezmény folytán a le nem rótt fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. § alapján az állam viseli.
- [34] A fellebbezési eljárásban a pereszes felperest képviselő pártfogó ügyvéd díjának viseléséről a Kúria a Pp. 87. § (2) bekezdés alapján

rendelkezett.

- [35] Az alperes a felülvizsgálati kérelmén tévesen a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 3. § f) pontjában foglalt rendelkezés ellenére lerótt 63.400 forint illetéket, melyet pernyertességére tekintettel az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 80. § i) pontja alapján visszaigényelhet, mely kérelmet az elsőfokú bíróságnál és az illetékes adóhatóságnál nyújthatja be.
- [36] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2017. január 18.

**Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, dr. Tallián
Blanka s.k. bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó
Zsuzsanna s.k. bíró**